

OOSTEINDEDRIEHOEK AALSMEER

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:

Rotij Grondvast BV

Projectnr:

RSD002

Datum:

13 april 2023

OOSTEINDEDRIEHOEK AALSMEER

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

Opdrachtgever:	Rotij Grondvast BV
Projectnr:	RSD002
Rapportnr:	20230413-RSD002-RAP-FF-2.0
Status:	Definitief
Datum:	13 april 2023

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2023 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
IK

Verificatie:
RJA/LSC

Validatie:
BZ

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer	5
2	PROJECTGEGEVENS	6
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	6
2.2	Voorgenomen plan	10
3	BESCHERMDE SOORTEN.....	11
3.1	Inventarisatie	11
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	11
3.1.2	Veldbezoek.....	12
3.2	Interpretatie.....	12
3.2.1	Flora	12
3.2.2	Vogels	12
3.2.3	Vleermuizen.....	13
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	13
3.2.4.1	Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)	13
3.2.4.2	Knaagdieren.....	14
3.2.4.3	Marterachtigen	14
3.2.4.4	Overige zoogdieren	14
3.2.5	Amfibieën.....	15
3.2.6	Reptielen.....	15
3.2.7	Vissen.....	15
3.2.8	Ongewervelden.....	15
4	BESCHERMDE GEBIEDEN	16
4.1	Natura 2000-gebieden.....	16
4.2	Provinciale gebiedsbescherming	17
4.3	Houtopstanden	18
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN	19
5.1	Beschermde soorten	19
5.1.1	Vogels	19
5.1.2	Vleermuizen.....	19
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	19
5.1.4	Amfibieën.....	20
5.1.5	Reptielen.....	20
5.1.6	Overige soortgroepen.....	20
5.2	Beschermde gebieden	20
5.2.1	Natura 2000-gebieden.....	20
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming	20
5.2.3	Houtopstanden	20
6	CONCLUSIES.....	21
6.1	Beschermde soorten	21
6.1.1	Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden	21
6.1.2	Algemeen voorkomende zoogdiersoorten – rekening houden met zorgplicht.....	21
6.1.3	Amfibieën- Voorkomen van introductie rugstreeppad.....	22

6.1.4	Algemeen voorkomende amfibieën- rekening houden met zorgplicht	22
6.1.5	Reptielen (ringslang) – rekening houden met zorgplicht	22
6.2	Beschermde gebieden	22
6.2.1	Natura 2000-gebieden - stikstofdepositieonderzoek	22
6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming – niet aan de orde	22
6.2.3	Houtopstanden – Melding niet aan de orde, mogelijk wel omgevingsvergunning	22
7	GERAADPLEEGDE BRONNEN	23

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE NESTEN (NOORD-HOLLAND)
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1.	Globale ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode ovaal en rood omlijnd op een luchtfoto.	6
Afbeelding 2.	Ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode stippellijn op een luchtfoto.	7
Afbeelding 3.	Impressie van het agrarisch gebied, een ingezaaide akker.	8
Afbeelding 4.	Impressie van het agrarisch gebied, een ingezaaide akker.	8
Afbeelding 5.	In het noordwestelijk deel is een kleine opslagplaats van materialen, langs de tijdelijke weg door het gebied.	8
Afbeelding 6.	Verruigd gebiedje aan de zuidkant van het onderzoeksgebied.	8
Afbeelding 7.	Open veld met hoge bramen in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied.	8
Afbeelding 8.	Akker met ingezaaid graan en kassen op de achtergrond in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied.	8
Afbeelding 9.	Slootje tussen twee akkers.	9
Afbeelding 10.	Vaart aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied.	9
Afbeelding 11.	Er zijn meerdere waterbassins aanwezig binnen het onderzoeksgebied.	9
Afbeelding 12.	Er zijn meerdere waterbassins aanwezig binnen het onderzoeksgebied.	9
Afbeelding 13.	Vaart aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied.	9
Afbeelding 14.	Een plek met relatief weinig begroeiing.	9
Afbeelding 15.	Indicatie toekomstige inrichting van het onderzoeksgebied.	10
Afbeelding 16.	Ligging van het onderzoeksgebied (rode stip) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden	16
Afbeelding 17.	Ligging van het onderzoeksgebied (rood gemarkeerd), ten opzichte van het NNN. (Bron: provincie Noord-Holland).	17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het voornemen bestaat om ter hoogte van de Oosteindedriehoek in Aalsmeer een nieuwe woonwijk te realiseren. Als onderdeel van de realisatie van de voorgenomen ontwikkeling is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming potentieel voorkomen in het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- Hoofdstuk 7 geeft een overzicht van de geraadpleegde bronnen.
- Ten slotte zijn enkele bijlagen bijgevoegd, betreffende soortenbescherming en een korte toelichting op de voor dit project relevante natuurbescherming.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

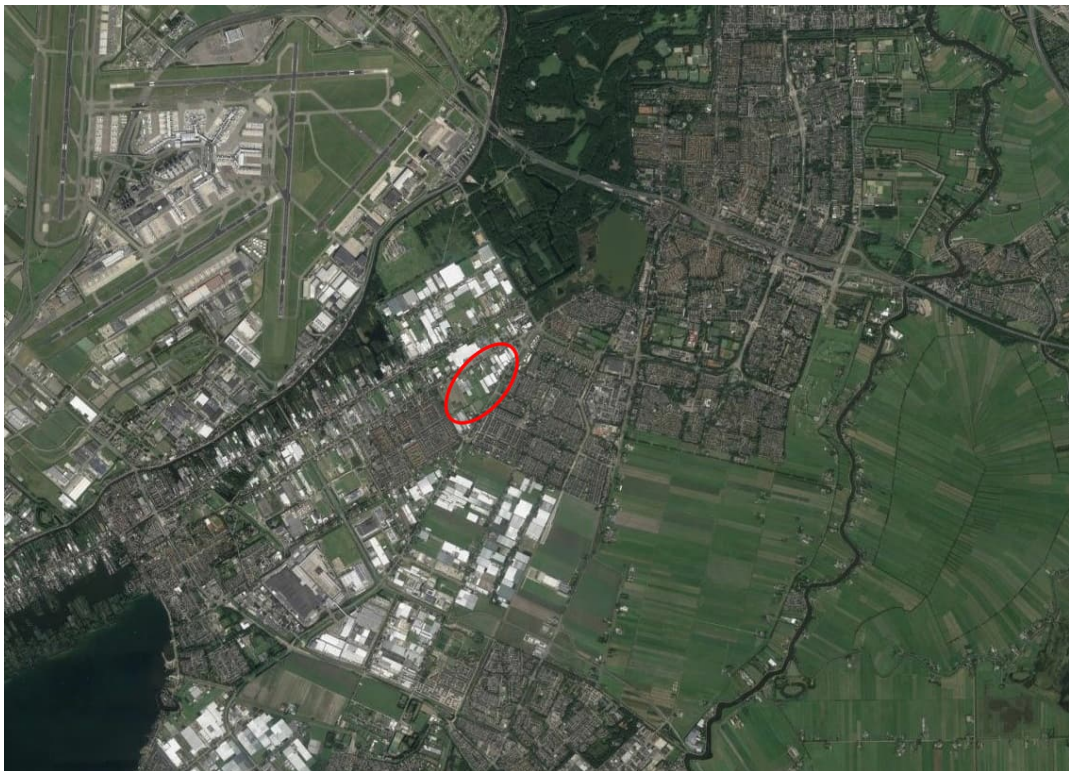
2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied ligt in het noordoostelijke deel van Aalsmeer, in de driehoek ten noordoosten van de wijk Oranjewijk. Momenteel bestaat het gebied deels uit weiden en akkers en/of met watergangen ertussen. Op meerdere plaatsen binnen het onderzoeksgebied zijn oude niet meer in gebruik zijnde kassen aanwezig. Op een paar plaatsen binnen het onderzoeksgebied is er sterke verruiging opgetreden en daar is houtige opslag aanwezig.

De ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven op afbeelding 1 en 2. In afbeelding 3 - 14 is een foto-impressie van het onderzoeksgebied opgenomen.

Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende biotopen aanwezig:

- Weiden/ akkers
- Kassen
- Ruigte
- Watergangen en rietoevers
- Opgaande houtige beplanting (vnl. bramen en wilg)
- Braakliggende grond met hier en daar pionierskruiden

Afbeelding 1. Globale ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode ovaal en rood omlijnd op een luchtfoto.

Afbeelding 2. Ligging onderzoeksgebied, aangegeven met rode stippellijn op een luchtfoto.

Afbeelding 3. Impressie van het agrarisch gebied, een ingezaaide akker.

Afbeelding 4. Impressie van het agrarisch gebied, een ingezaaide akker.

Afbeelding 5. In het noordwestelijk deel is een kleine opslagplaats van materialen, langs de tijdelijke weg door het gebied.

Afbeelding 6. Vervuigd gebiedje aan de zuidkant van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 7. Open veld met hoge bramen in het zuidelijke deel van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 8. Akker met ingezaaid graan en kassen op de achtergrond in het noordelijke deel van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 9. Slootje tussen twee akkers.

Afbeelding 10. Vaart aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 11. Er zijn meerdere waterbassins aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

Afbeelding 12. Er zijn meerdere waterbassins aanwezig binnen het onderzoeksgebied.

Afbeelding 13. Vaart aan de zuidzijde van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 14. Een plek met relatief weinig begroeiing.

2.2 Voorgenomen plan

Het voorgenomen plan bestaat uit de realisatie van een nieuwe woonwijk, binnen deelgebied 1 van de Oosteindedriehoek in Aalsmeer. In totaal zijn circa 875 woningen voorzien met bijbehorende voorzieningen zoals infrastructuur, openbaar groen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding. De navolgende afbeelding geeft een globale impressie van de toekomstige situatie.

Afbeelding 15. Indicatie toekomstige inrichting van het onderzoeksgebied.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereniging. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2016 – 2021 (maximaal 5 jaar oud).

Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. De waarnemingen betreffen alle waarnemingen die gedaan zijn in de nabijheid van het onderzoeksgebied. Dit betreffen o.a. waarnemingen van nesten en holen, maar ook van aangetroffen exemplaren, graafsporen, jagende en overvliegende soorten. Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1. Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van 1,5 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2015 – 2020).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Vogels			
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	wnb-vrl	
Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	wnb-vrl	
Grote Gele Kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	wnb-vrl	
Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	wnb-vrl	
Huisemus	<i>Passer domesticus</i>	wnb-vrl	Gevoelig
Kerkuil	<i>Tyto Alba</i>	wnb-vrl	
Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	wnb-vrl	
Ransuil	<i>Asio otus</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	wnb-vrl	
Torenavalk	<i>Falco tinnunculus</i>	wnb-vrl	Kwetsbaar
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	wnb-vrl	
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	wnb-hrl	
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	wnb-hrl	Kwetsbaar
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	wnb-hrl	
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	wnb-hrl	
Grondgebonden zoogdieren			
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	wnb-andere soorten	
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Rode lijst
Wezel	<i>Mustella nivalis</i>	wnb-andere soorten	Gevoelig
Reptielen			
Ringslang	<i>Natrix helvetica</i>	Wnb-andere soorten	Kwetsbaar
Amfibieën			
Rugstreeppad	<i>Epidalea calamita</i>	wnb-hrl	Gevoelig
Vaatplanten			
Kartuizer anjer	<i>Dianthus carthusianorum</i>	wnb-andere soorten	Bedreigd

* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.1.2 Veldbezoek

Op 20 mei 2021 is door een ecooloog een verkennend veldonderzoek uitgevoerd. De weersomstandigheden waren hierbij geheel bewolkt, geen neerslag, bij een temperatuur van 14,8 °C en windkracht 3 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Tijdens het veldbezoek zijn op het terrein geen beschermde vaatplanten aangetroffen. Vanuit de NDFF is de kartuizer anjer bekend. Kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige plaatsen). Ze groeit in schrale- en kalkgraslanden, in bossages langs bermen en dijken en op leistehellingen en zandsteenrotsen. Gezien het feit dat het onderzoeksgebied tamelijk nat is en met zekerheid niet voedselarm of kalkhoudend, is het voorkomen van de kartuizer anjer redelijkerwijze uitgesloten, evenals overige beschermde vaatplanten.

3.2.2 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied onder andere een paar koolmeesjes, roodborstje, een vink, een paar wilde eenden, een paar nijlganzen en een knobbelzwaan waargenomen.

Uit de NDFF blijkt dat er een groot aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten voorkomt in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied. Dit betreffen onder andere gebouwbewonende of gebouwfankelijke soorten zoals huismus, gierzwaluw en kerkuil, vogels met grote takkennesten in bomen zoals buizerd, havik, ooievaar, ransuil, sperwer, torenvalk en wespandief, en daarnaast de grote gele kwikstaart.

Het terrein bevat geen gebouwen die geschikt zijn voor gebouwbewonende vogels zoals huismus, gierzwaluw of kerkuil. De kassen zijn ongeschikt voor deze vogels, er is geen houvast om te nestelen en in de zomer wordt het binnen de kassen erg heet. Er zijn geen grote bomen waarin vogels met grote takkennesten zich kunnen vestigen. In de aanwezige bomen zijn geen grote takkennesten in aangetroffen, die geschikt zouden kunnen zijn voor buizerd, havik, ooievaar, ransuil, sperwer, torenvalk en wespandief. Deze vogelsoorten hebben geen vaste rust- of verblijfplaatsen binnen het onderzoeksgebied. Met name in het Schinkelbos en het Amsterdamse bos zijn concentratiegebieden van deze roofvogels te vinden. Deze gebieden liggen op ongeveer 2 km afstand van het onderzoeksgebied. Hierdoor is er geen sprake van dat het onderzoeksgebied een functie heeft als essentieel foerageergebied voor deze roofvogels. De grote gele kwikstaart broedt en foerageert vrijwel uitsluitend aan de oevers van beken en rivieren, liefst met loofbos of loofbomen omzoomd. Dit habitat, d.w.z. beken en/of rivieren

met genoeg beschutting is binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig, langs de vaart zijn weliswaar op een paar plekken bomen aanwezig, maar er is te weinig beschutting voor de grote gele kwikstaart, waarmee de grote gele kwikstaart eveneens uitgesloten kan worden. Het gebied is niet aangewezen als ganzenfoerageergebied, of anderszins weidevogelgebied.

De houtige beplanting binnen en rondom het onderzoeksgebied biedt geschikt broedbiotoop voor algemene vogelsoorten. Tijdelijke nestlocaties van bijvoorbeeld merel, houtduif of heggemus zijn hier niet uit te sluiten. Uit de NDFF zijn geen waarnemingen beschikbaar van nestlocaties en broedende vogels binnen het onderzoeksgebied.

In de aanwezige beplanting rondom het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen nesten van vogels aangetroffen. Het kan echter niet uitgesloten worden dat deze houtige beplanting (struweel) in de nabije toekomst alsnog als nestlocatie in gebruik genomen gaan worden.

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat een viertal vleermuissoorten zijn waargenomen in de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied, betreffende gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Het onderzoeksgebied bevat geen gebouwen, met uitzondering van een aantal kassen. Kassen zijn niet geschikt als vaste verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De vleermuizen hebben er te weinig houvast om er te kunnen hangen, er zijn geen geschikte schuilplekken en de kassen worden in de zomer veel te heet om geschikt te zijn voor vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen kunnen om die reden worden uitgesloten. Er staan binnen het onderzoeksgebied weliswaar een paar bomen, maar deze bomen zijn relatief jong (maximaal 12-15 jaar). Deze bomen bevatten geen holtes of loszittend schors. Daarnaast staan deze bomen erg geïsoleerd, waardoor ze slecht bereikbaar zijn voor vleermuizen. Er zijn geen bomen aanwezig die vaste rust- of verblijfplaatsen voor vleermuizen bevatten.

Er zijn evenmin lijnvormige elementen binnen het onderzoeksgebied aanwezig die deel uit kunnen maken van een vliegroute voor vleermuizen met uitzondering van de vaart aan de zuidrand van het onderzoeksgebied. Deze blijft echter intact. Er verdwijnt geen essentiële vliegroute. Het onderzoeksgebied maakt verder geen deel uit van een essentiële vliegroute. Het onderzoeksgebied, met name het ruigere deel en de vaart, zou gebruikt kunnen worden als foerageergebied voor vleermuizen. Gezien de enigszins geïsoleerde ligging van het ruigere gebied en de ruime aanwezigheid van foerageergebied in de omgeving, met name aan de oostkant van de N231 kan niet gesproken worden van de aanwezigheid van essentieel foerageergebied binnen het onderzoeksgebied.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

3.2.4.1 Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen)

Vanuit de NDFF zijn geen strenger beschermde muizen bekend. Op basis van het literatuuronderzoek zijn de huisspitsmuis en veldmuis als algemeen voorkomende muizensoorten waargenomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

De huisspitsmuis maakt op een beschutte plaats zoals takkenstapels of bladerhopen een nest van droog gras en bladeren. In tuinen maakt hij ook vaak gebruik van een composthoop of door mensen vervaardigd materiaal. Huisspitsmuizen kunnen zeer uiteenlopende materialen gebruiken voor hun nest (zoals glaswol, piepschuim, platte zaaddozen etc.). Ook maken ze gebruik van gangen van muizen en mollen of graven ze zelf een hol. In de winter kunnen tot zes spitsmuizen een gezamenlijke slaapplek gebruiken, en beide ouders zorgen voor de jongen.

De veldmuis komt voor in open gebieden met grassen en/of granen, zoals graanakkers, wegbermen, dijken, spoorwegtaluds, slootkanten, boomgaarden, graslanden en klavervelden. Ze hebben een voorkeur voor drogere gebieden met kort gras. Ze ontbreken in drassige streken, bossen en in gebieden met hoge begroeiing. Binnen het onderzoeksgebied is geschikt leefgebied aanwezig voor algemene soorten muizen zoals huisspitsmuis. Strenger beschermde muizen zoals noordse woelmuis, waterspitsmuis, eikelmuis, bosspitsmuis en veldspitsmuis zijn uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikt habitat.

3.2.4.2 **Knaagdieren** **Eekhoorn**

Het onderzoeksgebied biedt geen dekking, en er staan geen bomen die mogelijk geschikt zijn als onderdeel van het leefgebied van de eekhoorn. Er zijn geen nesten van eekhoorn waargenomen in de aanwezige bomen. Binnen het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldbezoek evenmin knaagsporen of overige nesten van eekhoorn aangetroffen.

3.2.4.3 **Marterachtigen**

Steenmarter en boommarter

In de NDFF zijn waarnemingen geen bekend van steenmarter of boommarter in de omgeving van het onderzoeksgebied. Sporen van mogelijke aanwezigheid van steenmarter zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. In de jongere bomen op het terrein zijn geen holtes aangetroffen. Voor de steenmarter geldt dat de bomen langs de randen, net buiten het onderzoeksgebied, mogelijk geschikte verblijfplaatsen kunnen bevatten voor de steenmarter. Aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen voor steenmarter binnen het onderzoeksgebied zijn hiermee uitgesloten.

Bos is bij uitstek het biotoop van de boommarter. Bij het klimmen in bomen grijpt hij zich met z'n nagels vast in de schors en 'hupt' met schokkende bewegingen vanuit de achterpoten omhoog. Sporen van mogelijke aanwezigheid van boommarter zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. Om die reden is de aanwezigheid van de boommarter dan ook redelijkerwijze uit te sluiten.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen, maar zijn voorkeur gaat uit naar een kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Gezien de weinige hoeveelheid beschutting binnen het onderzoeksgebied, wordt verwacht dat het onderzoeksgebied slechts marginaal geschikt is voor deze soort. Daarbij zijn geen verblijfplaatsen en sporen van deze soort aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Ook vanuit de NDFF zijn geen bekende verblijfplaatsen van bunzing in de directe omgeving bekend. Hiermee kan worden uitgesloten dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van bunzing.

Wezel en hermelijn

In de NDFF staat een waarneming van de wezel in de nabije omgeving van het onderzoeksgebied, maar van de hermelijn zijn geen waarnemingen bekend. Deze wezel is eenmalig aangetroffen in het Amsterdamse Bos. De wezel komt, net als de hermelijn, in alle habitats voor, van open plekken in bossen, houtwallen, duinen, akkers en ook vochtig terrein. De enige voorwaarden zijn dat er voldoende schuil- en dekkingmogelijkheden zijn en voedsel aanwezig is. In een stedelijke omgeving komt de wezel echter niet voor. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollenest of konijnenhol. Ook maakt deze soort geregeld gebruik van hopen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter. Het grootste deel van het onderzoeksgebied is te open voor wezel en hermelijn maar met name het zuidelijk deel, de ruigte bij de vaart, is geschikt. Gezien het feit dat er meerdere barrières liggen, in de vorm van waterhoudende sloten en een geheel open gebied zonder beschutting, is het redelijkerwijs uitgesloten dat de wezel of hermelijn binnen het onderzoeksgebied een leefgebied heeft.

Das

Gezien het ontbreken van geschikt habitat kan de das op voorhand worden uitgesloten.

3.2.4.4 **Overige zoogdieren** **Egel**

In onze streken leeft de egel in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn. De egel komt bijna overal in West-Europa vrij algemeen voor. In de zomer slapen egels vaak op de kale grond onder dicht struikgewas, in holtes onder boomwortels, in composthopen of konijnenhopen. Soms worden slaapnesten gebouwd van losse bladeren. Een nest voor de jongen ligt op een goed verborgen plek zoals in een compost-, takken- of puinhoop. Winternesten

worden meestal in de grond gemaakt, tegen een schutting aan, in een schuur of bijgebouw of in een takken- of composthoop. De afmetingen van het winternest varieert sterk, soms tot een halve meter doorsnee. Aan de randen van het onderzoeksgebied, onder de struiken, en grenzend aan de particuliere tuinen is de egel mogelijk aanwezig.

Haasachtigen en vos

Uit de NDFF blijkt dat haas en konijn in de omgeving van het onderzoeksgebied voorkomen. Sporen van haas (uitwerpselen en legers), en vos (holen) werden niet aangetroffen binnen het onderzoeksgebied. Voor verblijfplaatsen van de vos is het gebied te open. Aanwezigheid van met name haas en konijn kan echter binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten.

Ree, wolf

Het ree leeft in bosachtige streken met open plekken en aangrenzende velden, maar ook in heidevelden, rietvelden, duinen en akkerbouwgebieden. Het ree is een cultuurvolger en past zich gemakkelijk aan cultuurlandschap aan. Voorwaarde is dat er voldoende voedsel, dekking en rust aanwezig is.

De wolf leeft bij voorkeur in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. De soort is echter een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. Deze gebieden bieden namelijk vaak veel dekking en er leven veel reeën. Uit de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van ree of wolf. Er zijn evenmin sporen aangetroffen van ree of wolf. Gezien het ontbreken van een geschikt habitat voor ree of wolf binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksgebied, kan uitgesloten worden dat het onderzoeksgebied onderdeel uitmaakt van het leefgebied van het ree of de wolf.

3.2.5 Amfibieën

Uit de NDFF zijn waarnemingen bekend van de algemeen voorkomende bruine kikker en de gewone pad. Daarnaast is de rugstreeppad vanuit de NDFF in de omgeving bekend. In het onderzoeksgebied zijn tijdens het veldonderzoek geen waarnemingen gedaan van amfibiesoorten. Met name aan de zuidkant van het onderzoeksgebied zijn diepe sporen waar water kan blijven staan. Momenteel is er echter geen vergraafbaar zand aanwezig en kan de rugstreeppad om die reden worden uitgesloten. Echter, als er bouwactiviteiten komen of in de toekomst voorbelasting opgebracht wordt, kan er leefgebied voor de rugstreeppad ontstaan. Op grond van het ontbreken van geschikt voortplantingsbiotoop binnen het onderzoeksgebied, kan aanwezigheid van de overige strenger beschermde amfibieën soorten redelijkerwijs worden uitgesloten. Wel kunnen onder stammen en stenen gewone padden een schuilplaats zoeken.

3.2.6 Reptielen

In de directe omgeving van het onderzoeksgebied is in de NDFF de ringslang bekend. Er zijn binnen het onderzoeksgebied geen broeihopen aangetroffen. Het onderzoeksgebied is echter wel geschikt voor ringslang. In de vaart en in het ruige deel van het gebied kunnen incidenteel exemplaren van ringslang aanwezig zijn. Gezien het ontbreken van geschikt habitat zijn overige inheemse reptielensoorten uitgesloten.

3.2.7 Vissen

Er zijn vanuit de NDFF geen beschermde vissen binnen het onderzoeksgebied bekend. Het onderzoeksgebied bevat weliswaar oppervlaktewater, maar de waterkwaliteit is matig. Om die reden is de aanwezigheid van beschermde vissen op voorhand uitgesloten.

3.2.8 Ongewervelden.

In verband met het ontbreken van voor overige ongewervelden geschikte ecotopen (oude eiken, schoon water, veensloten, vennen) in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen van beschermde overige ongewervelden redelijkerwijs worden uitgesloten. Evenmin zijn er waarnemingen van beschermde overige ongewervelden bekend in het onderzoeksgebied of de directe omgeving hiervan (NDFF).

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

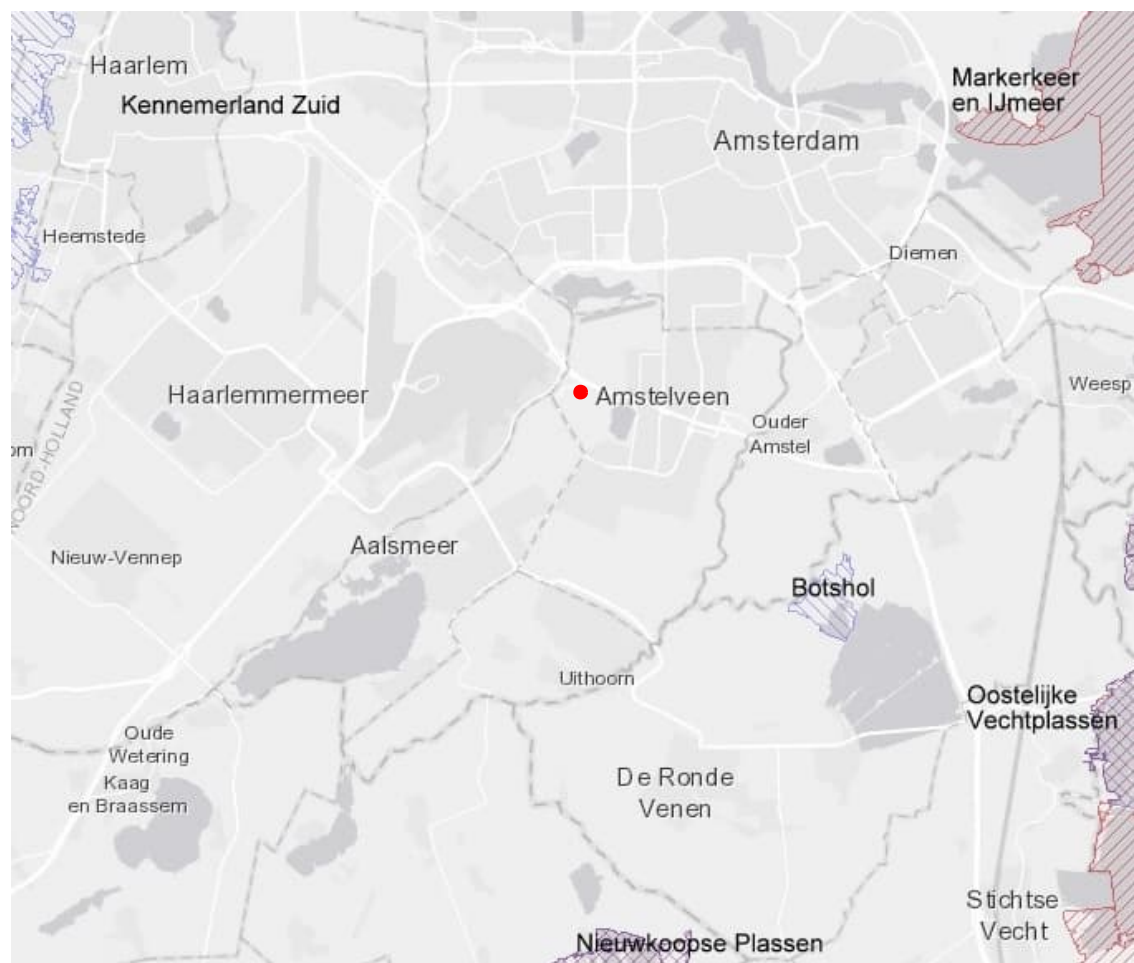
In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de provincie Noord-Holland en gemeente Aalsmeer. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied (zie afbeelding 16). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Natura 2000-gebieden en de afstand van deze gebieden tot het onderzoeksgebied.

Natura 2000-gebied	Afstand tot onderzoeksgebied
Botshol	8,3 km
Nieuwkoopse Plassen	13,2 km
Kennemerland Zuid	15,8 km
Oostelijke Vechtplassen	15,9 km

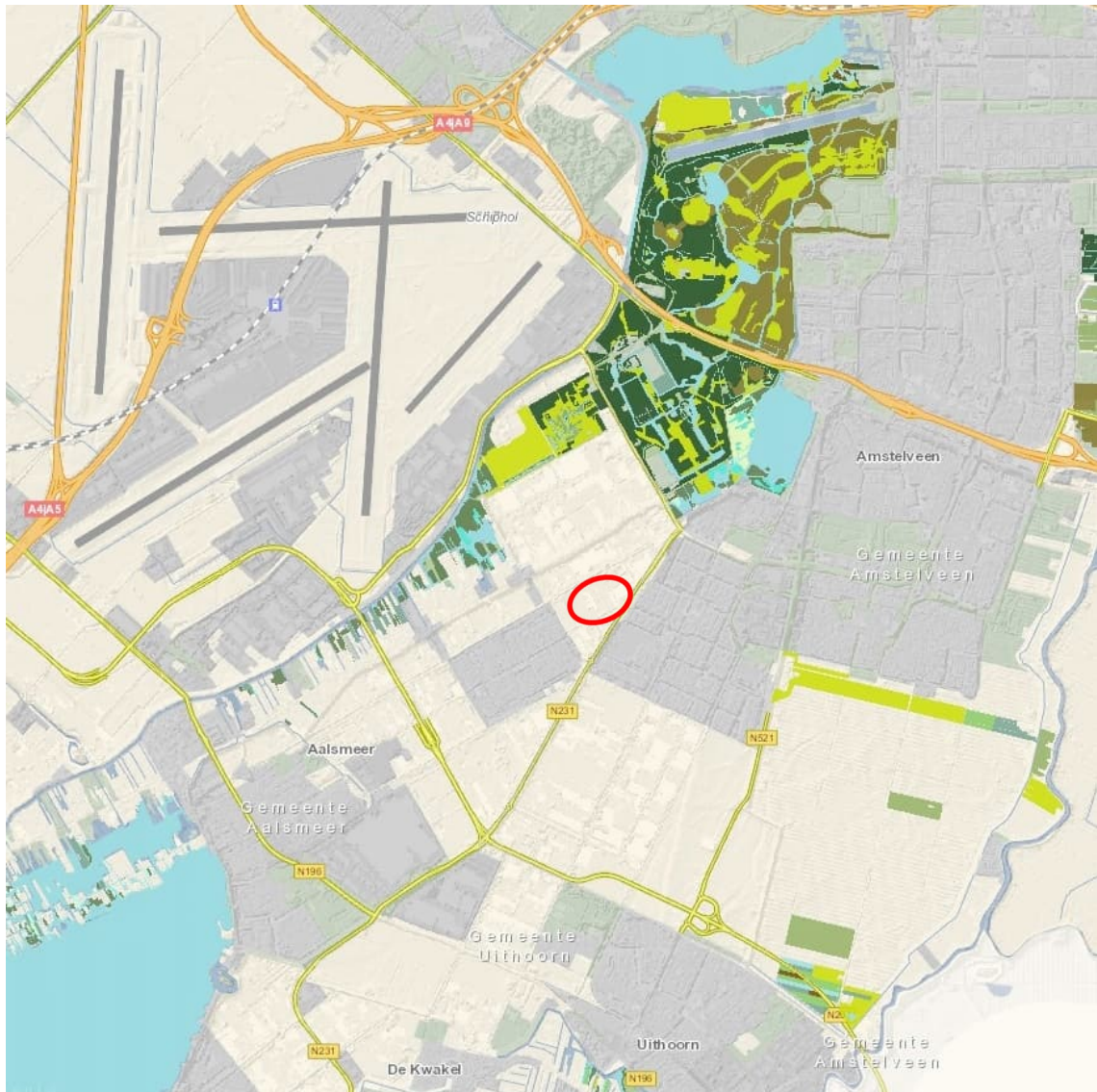

Afbeelding 16. Ligging van het onderzoeksgebied (rode stip) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

4.2 Provinciale gebiedsbescherming

Binnen de provincie Noord-Holland is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd in de Provinciale Omgevingsverordening NH 2020. Het NNN wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Op afbeelding 17 is te zien dat het onderzoeksgebied geen onderdeel is van en niet grenst aan de provinciaal vastgelegde NNN.

Afbeelding 17. Ligging van het onderzoeksgebied (rood gemarkeerd), ten opzichte van het NNN. (Bron: provincie Noord-Holland).

4.3 Houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Men is voornemens bij de ingreep geen bomen te kappen, maar zekerheid hierover is er nog niet.

Er staan in elk geval geen houtopstanden van meer dan 10 are en er zijn evenmin bomenrijen van meer dan 20 bomen binnen het onderzoeksgebied. Om die reden is artikel 4.2. Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing.

Langs de Aalsmeerderweg staan een aantal waardevolle bomen die op de 'Interactieve kaart waardevolle bomen' genoemd worden. Deze vallen in principe net buiten het onderzoeksgebied. Echter, indien een van deze bomen onverhoopt toch gekapt dient te worden is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen voor de beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

5.1.1 Vogels

Binnen, en in de omgeving van het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaar rond beschermde nesten (bijlage 2) van vogelsoorten met vaste rust- en/of verblijfplaatsen en/of nesten van algemene broedvogels aangetroffen. Het onderzoeksgebied fungeert niet als essentieel foerageergebied voor vogels met jaar rond beschermde nesten.

Het is niet uit te sluiten dat in de periode tot aan het plaatsvinden van de ingrepen, alsnog vogels met tijdelijk beschermde nesten gaan broeden in een van de aanwezige bomen en/of het struweel langs de randen van het onderzoeksgebied.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen van vogels. Omdat alle vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.1.2 Vleermuizen

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende of boombewonende vleermuizen aanwezig. Er zijn evenmin lijnvormige elementen binnen het onderzoeksgebied aanwezig die deel uit kunnen maken van een vliegroute voor vleermuizen met uitzondering van de vaart aan de zuidrand van het onderzoeksgebied. Deze blijft echter intact. De overige sloten zijn te smal om te kunnen dienen als vliegroute. Er verdwijnt derhalve geen essentiële vliegroute.

Het onderzoeksgebied, met name het ruigere deel en de vaart zou mogelijk gebruikt kunnen worden als foerageergebied voor vleermuizen. Gezien de enigszins geïsoleerde ligging van het ruigere gebied en de ruime aanwezigheid van foerageergebied in de omgeving, met name aan de oostkant van de N231, kan niet gesproken worden van de aanwezigheid van essentieel foerageergebied binnen het onderzoeksgebied.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Muizen (ware muizen, slaap-, woel- en spitsmuizen) en egel

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en de egel geldt dat deze door provincie Noord-Holland voor ruimtelijke ingrepen zijn vrijgesteld van de Wet natuurbescherming (bijlage 3). Voor deze soorten biedt de ruigte in het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Tijdens de werkzaamheden is ruim voldoende alternatief geschikt leefgebied aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Hierdoor wordt een permanent negatief effect op algemeen voorkomende muizensoorten en egel voorkomen. Na afloop bieden de tuinen in het plangebied weer geschikt biotoop voor deze soorten. Wel dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

Overige grondgebonden zoogdieren

Voor overige grondgebonden zoogdiersoorten geldt dat het onderzoeksgebied niet of slechts marginaal geschikt is en naar verwachting geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied. Hiermee zijn negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten uit te sluiten.

5.1.4 Amfibieën

Momenteel is er geen vergraafbaar zand aanwezig en kan de rugstreeppad om die reden worden uitgesloten. Echter, als er bouwactiviteiten komen of in de toekomst voorbelasting opgebracht wordt, kan er leefgebied voor de rugstreeppad ontstaan.

Daarnaast biedt het plangebied geschikt land- en waterbiotoop voor algemeen voorkomende amfibiesoorten. De werkzaamheden leiden tot verstoring en vernieling van dit biotoop. Tijdens de werkzaamheden is ruim voldoende alternatief geschikt leefgebied aanwezig in de directe omgeving van het onderzoeksgebied. Hierdoor wordt een permanent negatief effect op algemeen voorkomende amfibieën voorkomen. Wel dient rekening gehouden te worden met de zorgplicht.

5.1.5 Reptielen

In de directe omgeving van het onderzoeksgebied is in de NDFF de ringslang bekend. Er zijn binnen het onderzoeksgebied geen broeihopen aangetroffen. Het onderzoeksgebied is echter wel geschikt voor ringslang. In de vaart en in het ruige deel van het gebied kunnen incidenteel exemplaren van ringslang aanwezig zijn.

5.1.6 Overige soortgroepen

Uit de resultaten blijkt dat het voorkomen van overige beschermde soorten uit de soortgroepen flora, vleermuizen, overige amfibieën, overige reptielen, vissen en ongewervelden redelijkerwijs kan worden uitgesloten. Op deze soortgroepen is daarmee een negatief effect als gevolg van de ingreep uitgesloten.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied welke het dichtste bij het onderzoeksgebied ligt is 'Botshol'. Dit gebied ligt op een afstand van ongeveer 8,3 km van het onderzoeksgebied. Dit Natura 2000-gebied is stikstofgevoelig. De ingreep bestaat uit het realiseren van een nieuwe woonwijk. Gelet op de grote omvang van de ontwikkeling, ondanks de relatief grote afstand tot het Natura 2000-gebied, zal een toename van stikstofdepositie te verwachten zijn. Volledig inzicht hieromtrent kan worden verkregen middels een Aeries-berekening. Voor de overige storingsfactoren op Natura 2000-gebieden is een negatief effect op voorhand uit te sluiten.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

Uit paragraaf 4.2 blijkt dat het gehele onderzoeksgebied gelegen is buiten het Natuurnetwerk Noord-Holland. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities van het Natuurnetwerk redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van de huidige staat van het NNN niet worden aangetast. Negatieve gevolgen zijn redelijkerwijze uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNN wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

5.2.3 Houtopstanden

Men is voornemens bij de ingreep geen bomen te kappen. Gezien er geen bomen gekapt gaan worden, en er minder dan 10 are bomen, en geen rijbeplanting aanwezig is, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming daarom niet van toepassing.

Langs de Aalsmeerderweg staan een aantal waardevolle bomen die op de Interactieve kaart waardevolle bomen genoemd worden. Deze vallen in principe net buiten het onderzoeksgebied. Echter, indien een van deze bomen onverhoopt toch gekapt dient te worden is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

6 CONCLUSIES

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming mogelijk worden overtreden. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Verder wordt beschreven welke vervolgstappen getroffen moeten worden in het kader van beschermde gebieden.

6.1 Beschermde soorten

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Wet natuurbescherming blijkt dat bij uitvoering van de plannen mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op broedvogels en amfibieën en reptielen. Daarbij kan aanwezigheid van algemeen voorkomende muizensoorten en egel binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten. Op de overige soortgroepen wordt geen negatief effect op beschermde soorten (of functies) verwacht.

6.1.1 Broedvogels – rekening houden met broedseizoen bij werkzaamheden

Hoogstwaarschijnlijk komen soorten als merel, houtduif en heggemus voor in de omgeving van het onderzoeksgebied. Van deze en andere algemeen voorkomende broedvogelsoorten is niet uit te sluiten dat zij tot broeden komen in de aanwezige struikbegroeiing rondom het onderzoeksgebied. Het is verder niet uit te sluiten dat in de periode tot aan en tijdens de werkzaamheden, alsnog vogels gaan broeden in een van de aanwezige bomen langs het onderzoeksgebied. Werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen hiermee mogelijk leiden tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.) of het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.).

In gebruik zijnde nesten zijn beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield en/of verstoord worden bij de werkzaamheden aan de randen van het onderzoeksgebied. Er dient om die reden langs de randen van het onderzoeksgebied derhalve gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli, afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

Indien niet mogelijk is om de werkzaamheden aan de randen van het onderzoeksgebied buiten het broedseizoen uit te voeren, kan daar middels een broedvogelschouw onderzocht worden of in gebruik zijnde nesten aanwezig zijn in de bomen en/of het struweel die allen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden gelegen zijn. Indien nesten afwezig zijn, kan dat deel van het onderzoeksgebied vrijgegeven worden voor de werkzaamheden.

6.1.2 Algemeen voorkomende zoogdiersoorten – rekening houden met zorgplicht

Voor algemeen voorkomende muizensoorten en egel bieden de struiken en ruigtes binnen het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Algemeen voorkomende muizensoorten en egel zijn in de provinciale verordening van provincie Noord-Holland vrijgesteld van ontheffing. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen (in het kader van de zorgplicht) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Door te werken volgens de Gedragscode soortbescherming gemeenten (Stadswerk, 2020) kan verstoring en/of het doden van voornoemde soorten voorkomen worden. Dit houdt onder andere in dat aangetroffen individuen bij de (graaf)werkzaamheden verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten worden in aanliggend gebied, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

6.1.3 Amfibieën – Voorkomen van introductie rugstreeppad

Zodra er bouwactiviteiten komen, of als er in de toekomst voorbelasting opgebracht wordt, kan er leefgebied voor de rugstreeppad ontstaan. Dit kan voorkomen worden door bijvoorbeeld voorafgaand aan de werkzaamheden, het gebied uit te rasteren met amfibieënschermen of het ontstaan van (tijdelijke) poelen te voorkomen door het gebruik van bijvoorbeeld rijplaten. Dit dient uitgewerkt te worden in een Ecologisch werkprotocol.

6.1.4 Algemeen voorkomende amfibieën – rekening houden met zorgplicht

Voor algemeen voorkomende amfibieën zoals bruine kikker en gewone pad bieden met name de ruigte en de opslagplaats langs de tijdelijke weg binnen het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Algemeen voorkomende amfibieën zijn in de provinciale verordening van provincie Noord-Holland vrijgesteld van ontheffing. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen (in het kader van de zorgplicht) tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Door te werken volgens de Gedragscode soortbescherming gemeenten (Stadswerk, 2020) kan verstoring en/of het doden van bovengenoemde soorten voorkomen worden. Dit houdt onder andere in dat aangetroffen individuen bij de (graaf)werkzaamheden verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten worden in aanliggend gebied, buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

6.1.5 Reptielen (ringslang) – rekening houden met zorgplicht

Er zijn geen broeihopen aanwezig van ringslang. Echter een incidenteel individu kan aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. Door te werken volgens de Gedragscode soortbescherming gemeenten (Stadswerk, 2020) kan verstoring en/of het doden van de ringslang voorkomen worden.

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden - stikstofdepositieonderzoek

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan op voorhand niet worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) in de aanleg- en gebruiksfase negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Omdat het hier de vaststelling van een bestemmingsplan betreft, waarmee het gebiedsbeschermingsrecht niet aan de vaststelling van dit bestemmingsplan in de weg staat.

Hiertoe dient een aanvullend stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd te worden. Voor de overige verstoringfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming – niet aan de orde

Significant negatieve effecten van de ingreep op de aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden en op het functioneren van de NNN als grootschalige structuur tussen natuurgebieden zijn uitgesloten. Vervolgonderzoek in het kader van het NNN wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

6.2.3 Houtopstanden – Melding niet aan de orde, mogelijk wel omgevingsvergunning

Men is voornemens bij de ingreep geen bomen te kappen. Gezien er geen bomen gekapt gaan worden, en er minder dan 10 are bomen, en geen rijbeplanting aanwezig is, is artikel 4.2 Houtopstanden van de Wet natuurbescherming daarom niet van toepassing.

Langs de Aalsmeerderweg staan enkele waardevolle bomen die op de Interactieve kaart waardevolle bomen genoemd worden. Deze vallen in principe net buiten het onderzoeksgebied. Echter, indien een van deze bomen onverhoopt toch gekapt dient te worden is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

7 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- Blj12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis. Versie 1.0, 12 juli 2017.
- Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn
- Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Provincie Noord-Holland, 2020. Omgevingsverordening NH2020. Verordening van Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de fysieke leefomgeving (Omgevingsverordening NH2020).
- Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam
- Stadswerk, 2020. Gedragscode soortbescherming gemeenten. 4 december 2020, Ede.
- Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag
- Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 05-05-2021.

Websites

www.floron.nl
www.overheid.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.noord-holland.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

Kort wordt in deze bijlage ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben hun bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).

2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.

- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrictlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Noord-Holland voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Noord-Holland heeft de Verordening natuurbescherming vastgesteld. In hoofdstuk 3 van deze verordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten.

Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

De verordening stelt daarnaast dat het opzettelijk verontrusten van overwinterende ganzen in door GS aangewezen ganzenrust- en foerageergebieden moet worden beschouwd als van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de ganzensoort.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrictlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats, wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De geveldde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in de Provinciale Ruimtelijke Verordening juni 2019, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Noord-Holland is deze begrenzing uitgewerkt in het Ontwerp Natuurbeheerplan 2021, Noord-Holland.

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het ‘nee, tenzij’-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient

compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

B2 JAARROND BESCHERMDE NESTEN (NOORD-HOLLAND)

De opgestelde lijst met jaarrond beschermde nesten conform de provinciale beleidsregels passieve soortenbescherming provincie Noord-Holland. Van de onderstaande soorten zijn de nesten jaarrond beschermd binnen provincie Noord-Holland en moeten er mitigerende maatregelen getroffen worden indien er een activiteit plaatsvindt die de nestlocatie kan beschadigen of de gunstige staat van instandhouding in gevaar kan brengen.

Soort	Beschermingscategorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Oehoe	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Stenuil	1
Wespendief	4
Zwarte wouw	4

Categorieën

1. Jaarrond gebruikte nesten. Deze soorten maken ook buiten het broedseizoen gebruik van de nestplaats.
2. Zeer plaatstrouwe broedvogels of soorten die afhankelijk zijn van bebouwing. Deze soorten broeden elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer conservatief. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Plaatstrouwe vogels die ieder jaar terugkeren naar specifiek nest omdat ze niet of nauwelijks in staat zijn om zelf een nest te bouwen. Deze soorten zijn niet in staat een geheel eigen nest te bouwen en maken gebruik van oude kraaiennesten of nesten waar zij eerder gebroed hebben. Of ze bouwen een nieuw nest op het oude nest van het voorgaande jaar en zijn extra kwetsbaar voor verstoring. Hier vallen ook roofvogels onder die zich sinds kort aan het vestigen zijn in de provincie waarvan de staat van instandhouding nog verre van gunstig is.
4. Nesten van plaatstrouwe vogels die over voldoende flexibiliteit beschikken om zich elders te vestigen indien de nestplaats verloren gaat. Ze zijn dusdanig kwetsbaar dat de functionaliteit niet in het geding mag komen. Indien de omgeving van de bekende nestplaats vernietigd wordt moet worden bepaald of er voldoende functionaliteit behouden blijft.

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft provincie Noord-Holland een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar

